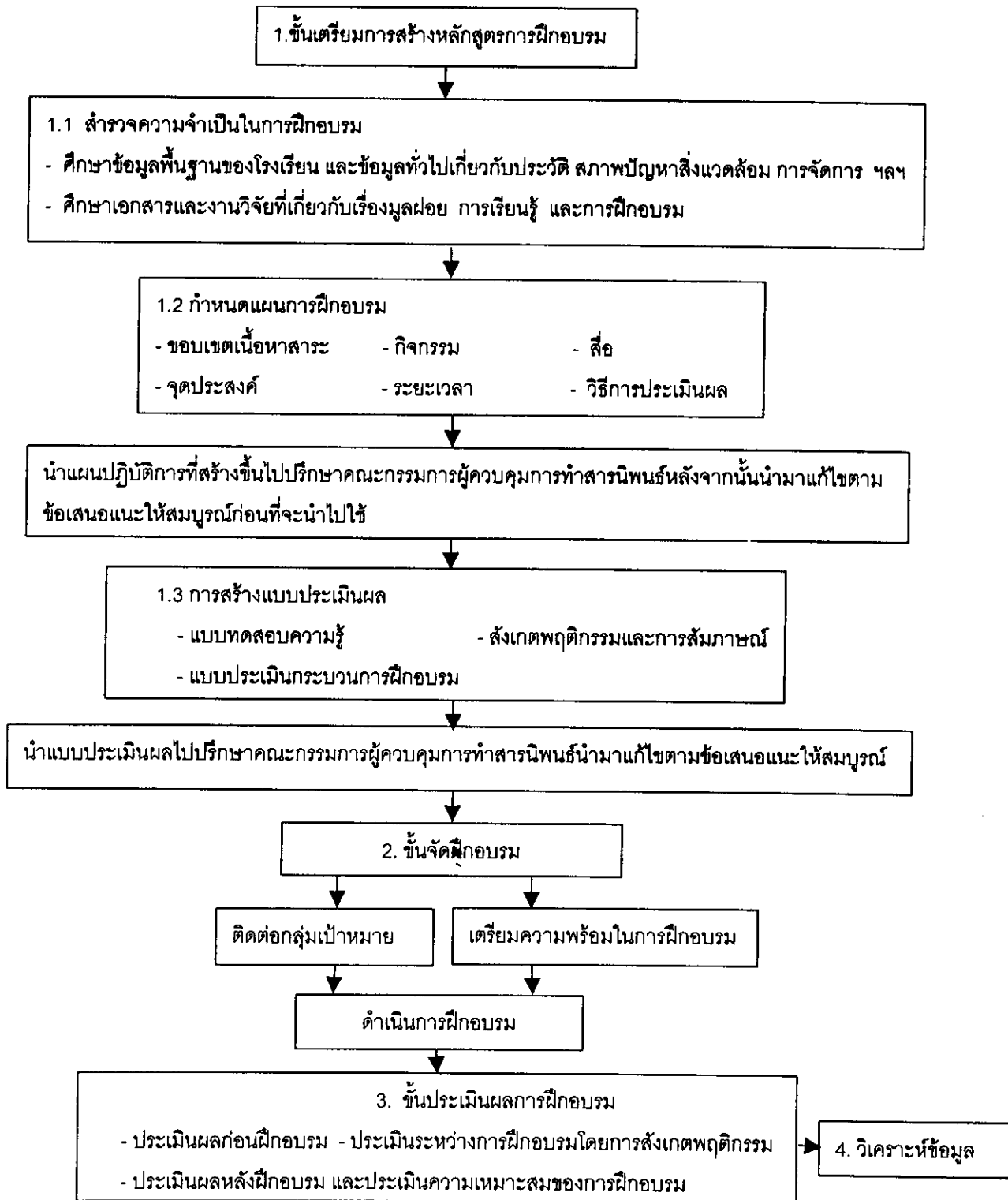

บทที่ 2

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาโครงการฝึกอบรมนักเรียนซึ่งมีการดำเนินการแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แผนปฏิบัติการดำเนินการศึกษา

1. ชั้นเตรียมการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม เป็นการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลก่อนทำการฝึกอบรม

1.1 สำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแผนการฝึกอบรม

1.1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนบ้านเกาะหมี่ ประวัติ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการจัดการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน และจากการสังเกตสภาพทั่วไป ศึกษาสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ซึ่งพบว่าทางโรงเรียนมีความประสงค์ที่จะดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมตามลำดับ เช่น ปัญหามูลฝอยทางโรงเรียนมีความเห็นว่าปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข และปัญหาขยะพืดที่โรงเรียนมีนโยบายที่จะป้องกันปัญหาขยะพืด เพราะเล็งเห็นว่านักเรียนในโรงเรียนอาจจะอยู่ในภาวะอ่อนแอ เนื่องจากบริเวณชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนเริ่มมีการแพร่กระจายของยาเสพติด โดยโรงเรียนได้ดำเนินการป้องกันต่าง ๆ เช่น ให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด ฯลฯ อีกทั้งโรงเรียนยังดำเนินการปรับปรุงสถานะ แวดล้อมให้เป็นพื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ

1.1.2 เลือกกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีสุ่มเลือกแบบเจาะจง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนบ้านเกาะหมี่ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 36 คน ซึ่งมีนักเรียนชั้นละหนึ่งห้อง โดยผู้ศึกษาและครุมีความคิดว่านักเรียนกลุ่มนี้อาจจะมีวุฒิภาวะพร้อมที่จะรับเอาความรู้จากการฝึกอบรมไปขยายผลต่อเพื่อนนักเรียนในการลดปริมาณมูลฝอยในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.1.3 ศึกษาเนื้อหา แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องมูลฝอย การฝึกอบรมและการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนในการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

1.2 กำหนดแผนการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

1.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ (ในข้อ 1.1.1) มาใช้พิจารณาประกอบ

1.2.2 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาสาระสำคัญของแผนการฝึกอบรม

1.2.3 กำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องปัญหามูลฝอย และแนวทางการลดปริมาณมูลฝอยในโรงเรียน

1.2.4 กำหนดระยะเวลาโดยพิจารณาจากเนื้อหาและกิจกรรมที่จะทำการฝึกอบรม

1.2.5 กำหนดวิธีการประเมินผลการทำกิจกรรม

นำแผนการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ก่อนใช้จริง

1.3 การสร้างแบบประเมินผล เพื่อวัดความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

1.3.1 สร้างแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเรื่องมูลฝอย โดยสร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ (ดูภาคผนวก ค) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน

1.3.2 การประเมินเจตคติ และการประเมินพฤติกรรมต่อการลดปริมาณมูลฝอยโดยศึกษาจากการสังเกตและสัมภาษณ์

1.3.3 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเขียนเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 7 ข้อ ในด้านเนื้อหาและกิจกรรม การมีส่วนร่วมของนักเรียน เทคนิคหรือวิธีการ สื่อและอุปกรณ์ เวลา สถานที่ (ดูภาคผนวก ค) โดยแบ่งระดับการประเมินเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง และควรปรับปรุง โดยคิดเป็นร้อยละ

2. ชั้นจัดฝึกอบรม

2.1 ติดต่อกลุ่มเป้าหมาย

2.1.1 ประสานงานกับโรงเรียนบ้านเกาะหมี่ เพื่อนัดหมายกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีคุณลักษณะที่จะเป็นแกนนำในโรงเรียนที่จะช่วยลดปริมาณมูลฝอยในโรงเรียน

2.2 เตรียมความพร้อมในการฝึกอบรม

2.2.1 เตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมรวมทั้งสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม

2.2.2 เตรียมทีมงานฝึกอบรมโดยประชุมนัดหมายซักซ้อมความเข้าใจ นัดเวลา และสถานที่

2.3 ดำเนินการฝึกอบรม นำแผนการฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย (ดูภาคผนวก ก)

3. ชั้นประเมินผลการฝึกอบรม

3.1 การประเมินผลก่อนฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบความรู้ (ภาคผนวก ค) เพื่อต้องการวัดความรู้พื้นฐาน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสามารถที่จะนำไปใช้ในการปรับเนื้อหา กิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3.2 การประเมินระหว่างการดำเนินการฝึกอบรมโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

3.3 การประเมินผลหลังการฝึกอบรม ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนฝึกอบรมเพื่อต้องการเปรียบเทียบความแตกต่าง หรือความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการฝึกอบรมระหว่างก่อนการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม

3.4 การใช้แบบประเมินกระบวนการฝึกอบรมหลังฝึกอบรมเสร็จเพื่อที่จะได้ทราบทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อกระบวนการฝึกอบรม และความคิดเห็นเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในการฝึกอบรมครั้งต่อไป

3.5 การติดตามผลหลังฝึกอบรม จากการสังเกตพฤติกรรม สัมภาษณ์นักเรียน และครูโดยใช้ระยะเวลาในการติดตามผล 6 สัปดาห์ หลังทำการฝึกอบรมเสร็จ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังฝึกอบรม นำมาตรวจนับให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยค่าสถิติ t-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ ส่วนการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมฝึกอบรมของผู้เข้าฝึกอบรมนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปข้อมูลและนำเสนอในเชิงพรรณนา ซึ่งได้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนในระหว่างทำกิจกรรมและติดตามผลหลังจากทำกิจกรรมเสร็จโดยใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์